

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

אוסף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ניסנקורן	שם פרטי: צבי
--------------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי:		ניסנקורן	
שם פרטי איתו נולדתי:		צבי	
שנת לידה: 1937	מין: ז	בלועזית TZVI	בלועזית NISANKOREN
עיר לידה: פבלוף (ליד חלם)		בלועזית PAVLUF	
שם פרטי ושם משפחה של האב: יעקב ניסנקורן		שם פרטי ושם נעורים של האם: חנה ניסנקורן	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:	פבלוף	בלועזית PAVLUF	ארץ המגורים: פולין
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) יסודית	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא) השומר הדתי	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: פבלוף (שם העיר או האזור ושם הארץ)			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		קמיזזה	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור חלם	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מתי		שנת עליה: 1950	
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה: אוניית "גלילה"	

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בשנת 1937 בעיירה פבלוף שליד העיר חלם שבפולין. אבי- יעקב, עסק במסחר ואימי, חנה, הייתה עקרת בית. מאחר ונולדתי למשפחה דתית ששומרת מצוות וחגים, כאשר הייתי ילד קטן היה רב שהיה ישן ואוכל אצלנו בבית והוא לימד אותי להתפלל. בזכות כך גם למדתי את האותיות העבריות. לא היה לי הרבה חברים. היה לי שכן שגר מולי שקראו לו ישראל ונהגתי לשחק איתו ועם עוד כמה ילדים נוצרים. 2 הסבים שלי נפטרו כשהייתי תינוק ואינני זוכר אותם. את סבתי מצד האבא הייתי רואה רק לעיתים רחוקות. יש לי שלוש אחיות- לאה, צילה ורזה. לאה, שהייתה הבכורה, היא היחידה שלמדה בבית ספר נוצרי.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

ב-9 בספטמבר 1942 כל היהודים בעיירה פבלוף קיבלו הודעה שעליהם להתייצב במועצה של העיירה. אבי יעקב, שהיה מקושר היטב עם בעלי סמכות בפבלוף ידע מראש שהולכים לגרש את כל היהודים מבתיהם ליער שסמוך לעיירה, ולכן הוא בנה מעין בונקר ביער כדי שאני ומשפחתי נוכל להתחבא שם. לפני שעזבנו את ביתנו ליער, אבא שלי החביא אותי בתוך אורוות סוסים בתוך הקופיץ (ערימת קש), מפני שהחיילים האוקראינים שהשתלטו על המקום היו עושים חיפושים בכל מקום, בעקבות הלשונות של התושבים המקומיים, בכדי לעצור יהודים. כאשר עזבנו לבונקר שביער, 2 אחיותיי הקטנות עברו להתחבא אצל אחת המשפחות הנוצריות שאבי הכיר. בהמשך עברתי אני, יחד עם אחותי הבכורה לאה, אבי, אימי, דוד שלי והפילגש שלו להתחבא בבונקר. כל אחד לקח עימו מעט ציוד והחביא בבגדיו מעט כסף ואימי לקחה קצת לחם כדי שיהיה לנו מה לאכול. לאחר שלושה ימים שהתגוררנו בבונקר, אבי מסר את אחותי לאה שתעבוד אצל אישה נוצרייה בכדי לקבל עבורה כסף, דודי והפילגש שלו עזבו להתגורר במקום אחר ביער.

רוב היום הייתי נשאר לבדי בבונקר, מאחר והוריי היו יוצאים בבוקר וחוזרים רק בערב וזאת בכדי להשיג מעט אוכל. רוב הזמן הייתי ישן בבונקר אך לפעמים הייתי יוצא לטייל קצת ביער בקרבת מקום וכל הזמן הייתי בגפי ללא שום חבר או משפחה. באותם ימים הגיעו ליער הרבה יהודים שברחו או שגורשו מבתיהם ותנאי המחיה היו קשים מאוד- היהודים היו גונבים אוכל כדי לשרוד ולא היו בגדים חמים או שהבגדים נהיו מרופטים במשך הזמן ובמקום שרר קור אימים. לכן, על מנת להתחמם, היינו מסיקים עצים. באחד הימים, אבי, שהיה בקשר טוב עם כמה מהנוצרים בפבלוף, קיבל הודעה שהאספסוף האוקראיני צריך להגיע ליער בכדי לפגוע ביהודים ולכן הוא הזהיר את היהודים שיברחו לצד השני של היער. אך היהודים ביער, שהיו שרויים בדיכאון ומיואשים בשל תנאי המחיה הקשים לא הקשיבו לאבי וחלקם אף טענו שלא אכפת להם. יום אחד לפני שהאוקראינים נכנסו ליער, אבי לקח אותי ואת אימי להתחבא אצל הנוצרייה שאחותי לאה עבדה אצלה וזאת לאחר חודשיים ששהינו בבונקר שביער. לבסוף האוקראינים נכנסו ליער וכל היהודים שסירבו לברוח- נרצחו. כעבור יומיים, חזרנו אבי, אימי ואני ליער והתאכסנו בתוך מבנה עץ שהביא מצא. במשך כל הימים ההם הייתי לבדי עם אימי בתוך הצריף.

אבי היה מסתובב ביער רוב הזמן עם הרובה שלו והיה חוזר רק לעיתים. היה כפור אימים ולא היה לנו כיצד להתחמם. לאחר חודש ששהינו במבנה העץ, אבי העביר אותנו יחד עם דודי והפילגש שלו ואחותה ועם עוד מספר יהודים להתגורר במחסן אצל משפחת שיינר- משפחה פולנית שהתגוררה בעיירה. אם המשפחה הייתה מבשלת לנו אוכל פעם ביום בתוך סיר גדול. באותם ימים היה קשה להשיג מזון בשל המלחמה שהתנהלה והיינו רעבים מאוד רוב הזמן. למשפחת שיינר היה ילד שקראו לו יוזף והוא היה הולך לקרצ'בסקי- בעל החווה שהתחבאתי אצלו לפני שנכנסנו ליער והוא היה נותן לו בשבילנו שק עם תפוחי אדמה. משפחת שיינר הייתה ענייה מאוד, אך אב המשפחה בכל זאת היה יוצא בלילות וקונה לנו לחם ומביא עוד כמה תוספות לאוכל. בתוך המחסן שהתגוררנו בו היו עכברושים גדולים ששרטו ונשכו אותנו וסבלנו מהם ייסורים קשים. המזון לא הספיק לכולם ולא היה מים נקיים לשתיה. סמוך למחסן הייתה באר מים קטנה שנמהלה עם שתן של פרות ותולעים קטנים ולבנים צפו בה. היינו מרתיחים את המים האלה ושותים אותם. את הצרכים היינו עושים בדלי קטן לעיני כולם. באחד הימים, לאחותי לאה יצאו

פצעים מוגלתיים על כל קרקפת ראשה מפני שהיא ישנה בתוך לול תרנגולים והאישה הנוצרייה הביאה אותה למשפחת שיינר כדי שתחזור אלינו. אימי הצליחה לרפא אותה באמצעות שמן שרוף ונפט וכעבור חודש היא החלימה. באחד הימים הייתי צמא כל כך ששיגעתי את כולם כל היום שאני רוצה מים. אבי כל פעם אמר לי שאין ושאני אתאפק, אך בתור ילד היה קשה לי להתאפק והמשכתי לדרוש מים ולשגע את כולם, לבסוף אבי איבד את עשתונותו ופשוט הסתער עלי וחנוק אותי עד שאיבדתי את הכרתי. אחותי לאה ניצלה וטלטה אותי בבהלה עד שהכרתי שבה אלי ולמעשה היא הצילה את חיי. יוזף שיינר לא היה הולך לבית הספר והוא היה שומר עלינו במחסן כאשר האוקראינים היו באים לעשות חיפושים בבתיים. במהלך השנות שלנו במחסן של משפחת שיינר נולדו לפילגש של דוד שלי ולאחותה תינוקות.

התינוקות נזרקו החוצה ונרצחו מפני שלא היתה אפשרות לגדל אותם. המבוגרים נהגו רוב הזמן לשחק בקלפים. במשך הזמן, אבי החליט להחזיר את אחותי בחזרה לאשה הנוצרייה, שתחילה סירבה לקבל אותה אך לבסוף השתכנעה לאחר שאדם ששהה אצלה שהיה ידוע בתור גנב וקראו לו פלאקה גרם לה לייסורי מצפון. כשאבי ביקש לחזור למשפחת שיינר, פלאקה ביקש מאבי שיביא אותו אלינו על מנת שיוכל גם הוא להתחבא וכך היה. ביני ובין פלאקה נוצרו יחסי ידידות טובים- הוא לימד אותי שירים וחשבון. הוא גר איתנו במחסן במשך שישה חודשים ולבסוף עזב. לילה אחד התושבים המקומיים גילו שמשפחת שיינר מחביאה יהודים במחסן ביתם והלשינו על כך לאוקראינים. לכן עזבנו כולנו את המקום כעבור 16 חודשים לערך ששהינו שם. עברנו להתגורר אצל נוצרי אחר שאבי הכיר בשם מיכאלובסקי והיו לו 2 בנים. אצל מיכאלובסקי תנאי המחיה שלנו היו טובים מאוד מאחר והוא דאג לנו למזון ולבגדים חמים. לאחר חודשיים ששהינו שם, נרצח אחד מבניו של מיכאלובסקי בעקבות הלשנה שהם מחביאים יהודים. כתוצאה מכך, החליט אבי שנעזוב את משפחתו של מיכאלובסקי בלילה כדי לא להעיק עליהם יותר. חזרנו ליער וכוונתנו היתה ללכת להתגורר זמנית אצל הנוצרייה שהחביאה את אחותי לאה.

ביער היה קפוא מאוד ושתינו וודקה כדי להתחמם. אימי היתה אישה דתייה מאוד וכל הזמן נהגה להתפלל ולקרוא תהילים. לאחר שהגענו לנוצרייה, שמענו שרצחו 2 חיילים גרמניים בתחנת הרכבת. עוד באותו הלילה כתגמול, הפציצו הגרמנים את העיירה פבלוף וכל היהודים נסו לצד השני של היער. אימי שכבר היתה מיואשת מתנאי המחיה הקשים, מהרעב המתמשך, מהקור הקשה והמעברים המטלטלים לעיתים תכופות ביקשה מאבי שייקח את הרובה שלו ושיהרוג את כל המשפחה. היא ידעה שאם החיילים האוקראינים או הגרמנים יתפסו אותם, הם יאנסו את הנשים וירצחו את כל המשפחה. אבי יעקב הסכים לבקשתה אך כבדרך נס, כאשר הוא חיפש את נשקו, התברר לו במהרה שהוא שכח אותו אצל מיכאלובסקי מתחת למיטה שבה נהג לישון. משפחתי החליטה לברוח לעיירה קמיונקה והתגוררנו שם עד שהצבא הרוסי נכנס למקום באוגוסט 1944 ושיחרר את פולין הנוצרה.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

לאחר שחרור פולין, חייתי עם משפחתי בקמיונקה ובהמשך עברנו לעיירה שדליש ואבי חזר לעסוק במסחר. בדצמבר 1944 נולד לי אח קטן וקראו לו יצחק. אבי הלך והתפתח בעיסוקי המסחר שלו והצליח מאוד בעסקים. כתוצאה מכך, הפולנים קינאו בו מאוד ורצו להרוג אותו. משפחתי ברחו באמצעות סוסים לעיר חלם. בחלם שכרנו דירה וגרנו שם ואבי, שהיה מקושר מאוד ומצליח מאוד בעיסוקיו, נעשה למעין אוליגרך ושלט בכל העיר והיה לו הרבה מאוד כסף. בהמשך אבי הביא לביתנו נערה בת 17 שביקשה מחסה והוא החליט לאמץ אותה. אני שהייתי רוב הזמן בבית עד שהתחלתי לעבוד עם הקברן המקומי והסתובבנו עם עגלונים. בשנת 1947 היה פוגרום בעיר קיילצה וראש העיר של חלם בא לאבי ואמר לו שיש שמועות שרוצים להרוג אותנו ועלינו לברוח. כהכוחה לכך, אלמונים השליכו לעבר ביתנו רימונים מספר פעמים, ולמזלנו אף אחד לא נפגע. משפחתי החליטה לברוח מהמקום ועברנו להתגורר בעיר קלצק. בקלצק, אבי החל להבריח יהודים לארץ ישראל מפני שסגרו את הגבול, ובנוסף המשיך לעסוק במסחר והרוויח הרבה מאוד כסף. באותם ימים, חליתי בשחפת קשה והחליטו לפנות אותי לבית חולים שניהל אותו רופא יהודי ועבדו בו נזירות. הרופא, ששמו היה לנדאו, הכניס אותי לבידוד בתוך חדר סגור והיה שם רק חלון גבוה מאוד שלא הצלחתי להגיע אליו וחור ברצפה ששימש לבית שימוש.

הייתי מקבל ארוחה פעמיים ביום ורק לעיתים היו רוחצים אותי. הייתי בבידוד כמעט 5 חודשים ולאחר שהחלמתי, לנדאו הוציא אותי מההסגר והעביר אותי לחדר אחר שהיה בו פועל רכבת שחלה אף הוא. באותם ימים השחפת גרמה להרבה מאוד הרגים. כאשר יצאתי מהבית חולים הייתי במצב רע מאוד- חלש, רזה וחיזור ובמצב של נכות מפני שחלק מהריאה השמאלית שלי חדל לתפקד. הוריי שלחו אותי ללמוד בבית ספר ושם סבלתי מהתעללות מקרב הילדים בשל מצבי הבריאותי והחזותי- הם היו לועגים ומרביצים לי מפני שהייתי חלש ורזה לאחר המחלה. במרץ 1950 משפחתי החליטה לעלות למדינת ישראל.

נא ספרי על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

על מנת לעלות למדינת ישראל, משפחתי ואני נאלצנו לקחת רכבת מזורשה לוונציה, נסיעה שנמשכה כשבוע ימים, ולאחר מכן הפלגנו עם האונייה "גלילה" מאיטליה לנמל חיפה במשך שבוע נוסף. הוריי קנו משק בכפר פינס והתחלתי לעבוד קשה בחקלאות. ככל שהתבגרתי עם הזמן נעשיתי חזק מאוד מבחינה פיזית כתוצאה מהעבודה החקלאית הסיזיפית. השואה לימדה אותי לסמוך רק על עצמי, לא לפחד מכלום ולא לוותר על כלום- לשאוף כל הזמן גבוה ולהתקדם. בשנת 1955 בהיותי בן 18 התגייסתי לצה"ל לפלוגה ניסיונית שהקימו ובמשך הזמן יצאתי לקורס מכ"ים בג'וערה.

שירתי כמפקד טירונים בבה"ד 4 ובבה"ד 9 ואף במשרד קליטה ומיון בתל השומר. במילואים הייתי מש"ק חבלה וסופחתי לחיל שריון בתפקיד חבלן גדודי. השתחררתי ממילואים בשנת 1985 לאחר שהשתתפתי במלחמת סיני, מלחמת יום כיפור ולבנון הראשונה- מכל המלחמות יצאתי בשלום. במשך כל אותן השנים המשכתי לעבוד במשק החקלאי ועברתי להתגורר בכרכור, בה אני חי עד היום. בשנת 1962 נשאתי לאישה את עדנה ונולדו לנו 2 בנים- שמוליק וירון, ובת אחת- צופית. כשאני ומשפחתי עלינו ארצה הרגשנו גאווה וזכות להגיע למדינת ישראל- זה היה הישג מבחינתנו, אף שהקליטה לא הייתה קלה בכלל. ישנו מסר שאני מעוניין להעביר לדורות הבאים- שימשיכו לצעוד קדימה באהבה ורעות ושיאהבו את המולדת, כי רק כאשר אנחנו מלוכדים המולדת ממשיכה להתקיים.

ראיון: גיא זילברשטיין, פרדס חנה, ינואר 2014